

Publiek en administratief recht

Grondwettelijk Hof

Grondwettelijk Hof – Gevolg van een beslissing inzake de toetsing van normen van intern recht met normen van internationaal en supranationaal recht

Arrest van 16 oktober 2023 ([C.22.0377.N](#))

Wanneer het Grondwettelijk Hof bij zijn onderzoek naar de verenigbaarheid van een norm van intern recht met een grondrecht gewaarborgd in titel II van de Grondwet, rekening houdt met een grondrecht dat op geheel of gedeeltelijk analoge wijze in een bepaling van Europees of internationaal recht is gewaarborgd, heeft zijn beslissing niet het gezag dat artikel 9, § 2, Bijzondere Wet Grondwettelijk Hof eraan toekent, in zoverre zij betrekking heeft op de voornoemde rechtstreeks toepasselijke norm van internationaal verdragsrecht.

([ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231016.3N.2](#))

Vreemdelingen

Vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit – Burgerlijke sanctie – Niet-toepasselijkheid van artikel 2, § 1, Zevende Aanvullende Protocol EVRM – Geen onmenselijke en vernederende behandeling – Ernstige tekortkoming aan de Belgische burgerplichten – Evenredigheidstoets

Arrest van 18 januari 2023 ([P.21.0228.F](#)) met conclusie van advocaat-generaal D. Vandermeersch

Aangezien de vervallenverklaring van nationaliteit een burgerlijke sanctie is, valt ze niet onder de toepassing van artikel 2.1 Zevende Aanvullende Protocol EVRM, dat betrekking heeft op het recht van eenieder die wegens een strafbaar feit is veroordeeld, om zijn schuldigverklaring en veroordeling opnieuw door een hoger gerecht te doen beoordelen (Artt. 23, 23/1 en 23/2 WBN).

De vervallenverklaring van nationaliteit die wordt uitgesproken in de gevallen en volgens de vormvoorschriften die de wet bepaalt, en met name op voorwaarde dat ze geen staatloosheid doet ontstaan, vormt geen onmenselijke of vernederende behandeling in de zin van artikel 3 EVRM.

Het hof van beroep dat oordeelt dat de betrokkene zijn banden met België en de Europese Unie zelf heeft verbroken doordat hij, maandenlang, elke dag tientallen diefstallen heeft gepleegd om de activiteiten te financieren van een terroristische groep die de heilige oorlog predikt en de zaak van het radicaal islamisme heeft gediend door België als een vijandig land te aanschouwen waar andermans eigendom bijgevolg rechtmatig kan worden gestolen, van een verbijsterende minachting voor personen blijkt te geven, een moorddadige aanslag te verheerlijken, de ideologie van de islamitische Staat in Irak en de Levant te steunen, de vrijheden waarop de westerse democratie is gegrond af te wijzen, in zijn opvatting te volharden dat hij enkel en alleen wegens zijn geloofsovertuiging is opgesloten en zich dus niet in vraag te stellen, weegt aldus het belang van de verweerder bij de rechtsvordering tot vervallenverklaring van de Belgische nationaliteit om van de nationale gemeenschap deel te blijven uitmaken af tegen het belang van zijn medeburgers om hem hieruit uit te sluiten.

([ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230118.2F.2](#))

Vasthouding van een vreemdeling – Wettigheidscontrole binnen een korte termijn – Draagwijdte van artikel 9.3 Onthaalrichtlijn – Opeenvolgende titels van vrijheidsberoving – Begrip ‘actieve titel’ – Invloed van een nieuwe autonome titel op het voorwerp van het beroep

Arrest van 22 maart 2023 ([P.23.0222.F](#))

Artikel 71 Vreemdelingenwet verleent de raadkamer en de kamer van inbeschuldigingstelling de bevoegdheid om kennis te nemen van het beroep van een vreemdeling tegen de jegens hem genomen maatregel van vrijheidsberoving. Het in die wet bepaalde rechterlijk toezicht betreft de actieve titel, namelijk de oorspronkelijke titel die nog steeds van kracht is op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht de wettigheid ervan nagaat, maar ook de nieuwe titel, die in de plaats is gesteld van de eerdere titel, en op grond waarvan de vreemdeling van zijn vrijheid blijft beroofd.

Aangezien krachtens artikel 5.4 EVRM de sanctie wegens onrechtmatigheid van een vrijheidsberoving bestaat in een vrijlating die op korte termijn moet plaatsvinden, moet hieruit worden begrepen dat die bepaling slaat op het beroep van de vreemdeling die op het tijdstip waarop het onderzoeksgerecht over zijn beroep uitspraak moet doen, nog steeds wordt vastgehouden. Zo valt de door het EVRM vereiste korte termijn samen met het tijdvak van de

vrijheidsberoving. Wat artikel 5.4 verbiedt, is de onmogelijkheid voor de vreemdeling om, terwijl hij administratief wordt vastgehouden, de titels krachtens welke hij wordt vastgehouden, te laten toetsen.

Artikel 5.4 EVRM wordt geschonden wanneer tegen een vreemdeling opeenvolgend verschillende beslissingen tot vrijheidsberoving werden genomen, zonder dat het rechterlijk toezicht met een eindbeslissing kon worden afgesloten, omdat er tijdens de procedure van toezicht op de vigerende titel van vrijheidsberoving een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd die de voorgaande titel heeft vervangen.

Het noodzakelijk verband tussen het vereiste toezicht “op korte termijn” op de rechtmatigheid van een vrijheidsberoving en het bestaan van een actieve titel voor de te toetsen vrijheidsberoving blijkt met name uit artikel 9.3 Onthaalrichtlijn. Krachtens die bepaling moeten de lidstaten ervoor zorgen dat de inbewaringstelling door een rechter met spoed wordt getoetst, zo spoedig mogelijk bij aanvang van de vrijheidsberoving, of moeten ze de vreemdeling het recht toekennen om met hetzelfde doel een procedure in te leiden. Artikel 9.3 voegt hieraan toe dat de vreemdeling onmiddellijk wordt vrijgelaten indien die toetsing, die op korte termijn moet plaatsvinden, leidt tot een vaststelling van onrechtmatigheid van de vasthouding.

Wanneer de kamer van inbeschuldigingstelling oordeelt dat het beroep tegen de beslissing tot vrijheidsberoving geen bestaansreden meer heeft, omdat er een nieuwe autonome titel werd uitgevaardigd, ontzegt ze de verzoeker het recht om op korte termijn de wettigheid te laten toetsen van de titels waarop zijn vasthouding is gegrond, terwijl die vasthouding voortduurt (Art. 5.4 EVRM; artt. 71 en 72 Vreemdelingenwet).

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230322.2F.14\)](#)

Niet-begeleide minderjarige vreemdeling – Draagwijdte van de identificatiebevoegdheid van de dienst Voogdij – Strafzaken – Beoordeling van minderjarigheid op het tijdstip van de feiten – Toepassing van de bewijsregels in strafzaken

Arrest van 12 april 2023 ([P.23.0466.F](#))

Dit arrest wordt in de categorie “Strafprocedure – Andere uitspraken in strafprocedure” besproken.

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230412.2F.2\)](#)

Bestuurlijke vrijheidsberoving van een vreemdeling – Woonstbetreding – Wettelijke grondslag – Voorafgaande en schriftelijke toestemming

Arrest van 3 oktober 2023 ([P.23.1327.N](#))

De bepalingen van artikel 8 EVRM en de artikelen 15 en 22 Grondwet verbieden niet dat hij die geniet van het recht op bescherming van de woning daarvan afstand doet, onder meer door een overheid toe te staan om de woning te betreden. Een afstand van een grondrecht is evenwel slechts geldig indien die afstand on dubbelzinnig gebeurt, met kennis van zaken, wat wil zeggen op basis van een geïnformeerde toestemming, alsook zonder dwang.

De door artikel 8 EVRM vereiste wettelijke basis om de inmenging van het openbaar gezag in de uitoefening van het recht op eerbiediging van de woonst te rechtvaardigen, is de Huiszoekingswet van 7 juni 1969 tot vaststelling van de tijd gedurende welke geen opsporing ten huize, huiszoeking of vrijheidsbeneming mag worden verricht. Uit de bepalingen van de artikelen 2, eerste en tweede lid, 3°, en 3 Huiszoekingswet volgt dat het verzoek of de toestemming als bedoeld door artikel 2, tweede lid, 3°, Huiszoekingswet aan politieambtenaren om een niet voor het publiek toegankelijke plaats zoals een woning te betreden om in het kader van de Vreemdelingenwet over te gaan tot de bestuurlijke vrijheidsberoving van een vreemdeling die onwettig in het Rijk verblijft, voorafgaand en schriftelijk moet worden gegeven. Een mondelinge toestemming volstaat niet en die regel geldt zowel voor woonstbetredingen verricht vóór vijf uur 's morgens en na negen uur 's avonds, als voor woonstbetredingen overdag.

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231010.2N.13\)](#)

Begrip ‘legaal verblijf’ – Bewijs – Verkrijging door verklaring – Bezit van de door de Koning bepaalde verblijfsdocumenten

Arrest van 23 oktober 2023 ([C.20.0042.F](#))

Wat betreft de periode die voorafgaat aan de indiening van het verzoek of aan de verklaring strekkende tot het verkrijgen van de Belgische nationaliteit, wordt onder wettig verblijf verstaan: toegelaten of gemachtigd zijn om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven of om er zich te vestigen overeenkomstig de Vreemdelingenwet of de Regularisatiewet. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, welke

documenten in aanmerking komen als bewijs van het wettig verblijf (Artt. 7bis, § 2, eerste lid, 2°, en 12bis, § 1, 5°, WBN).

Wanneer de erkenning van het recht op verblijf een declaratief karakter heeft, met andere woorden een vooraf bestaand recht bevestigt, moeten alle verblijfstitels in aanmerking worden genomen om na te gaan of de verzoeker, wat betreft de periode die voorafgaat aan zijn verklaring van nationaliteit, inderdaad toegelaten of gemachtigd was om meer dan drie maanden in het Rijk te verblijven of om er zich te vestigen overeenkomstig de Vreemdelingenwet of de Regularisatiewet. Het bezit van de in artikel 4 koninklijk besluit van 14 januari 2013 vermelde verblijfsdocumenten, die in aanmerking moeten worden genomen als bewijs van het wettig verblijf, vormt aldus geen voorwaarde voor zulk wettig verblijf, dat met elk ander bewijsmiddel kan worden aangetoond (Art. 7bis, § 2, eerste lid, 2°, WBN; art. 4 KB 14 januari 2013).

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231023.3F.5\)](#)

Illegaal verblijf dat voortduurt na een bevel om het grondgebied te verlaten – Geen verwijdering van het Belgisch grondgebied – Toepasselijke strafbaarstelling

Arrest van 7 november 2023 ([P.23.0939.N](#)) met conclusie van advocaat-generaal B. De Smet

Dit arrest wordt in de categorie “Strafrecht – Misdrijven” besproken.

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231107.2N.17\)](#)

Vreemdeling die onderdaan is van een land buiten de Europese Unie – Misdrijf van illegaal verblijf – Straf – Vrijheidsbeneming – Draagwijdte van de Terugkeerrichtlijn – Mogelijkheid om van de Terugkeerrichtlijn af te wijken

Arrest van 22 november 2023 ([P.23.0977.F](#)) met conclusie van advocaat-generaal D. Vandermeersch

Uit een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 28 april 2011 blijkt dat de Terugkeerrichtlijn zich ertegen verzet dat een lidstaat het falen van een dwangmaatregel, genomen ter uitvoering van de gedwongen verwijdering van de vreemdeling, kan tegengaan door een vrijheidsstraf op te leggen enkel omdat die vreemdeling na het verstrijken van de hem toegekende termijn om het nationale grondgebied te verlaten, op dat grondgebied is gebleven.

Aangezien België geen gebruik heeft gemaakt van de in artikel 2.2, b., Terugkeerrichtlijn bepaalde mogelijkheid om van de Terugkeerrichtlijn af te wijken, op grond waarvan de lidstaten kunnen beslissen de richtlijn niet toe te passen op onderdanen van derde landen die verplicht zijn tot terugkeer als strafrechtelijke sanctie of als gevolg van een strafrechtelijke sanctie overeenkomstig de nationale wetgeving, kan een rechter een vreemdeling die hij voor andere feiten veroordeelt slechts een gevangenisstraf wegens illegaal verblijf opleggen voor zover laatstgenoemde, die is onderworpen aan de in de Terugkeerrichtlijn bepaalde dwangmaatregelen, op het nationale grondgebied is gebleven zonder geldige reden om niet terug te keren (Artt. 15 en 16 Terugkeerrichtlijn; art. 75 Vreemdelingenwet).

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20231122.2F.6\)](#)

Andere uitspraken in publiek en administratief recht

Parlementaire onschendbaarheid – Ontvankelijkheid van een klacht met burgerlijke partijstelling tegen een volksvertegenwoordiger ingediend tijdens de parlementaire zitting – Vereiste van toestemming van het parlement voor vervolging – Uitoefening van de strafvordering door het openbaar ministerie – Invloed op het recht op toegang tot de rechter – Mogelijkheden van de benadeelde van het misdrijf om schadevergoeding te bekomen – Mogelijkheid van een strafrechtelijk onderzoek voorafgaand aan de toestemming tot vervolging

Arrest van 28 februari 2023 ([P.22.1582.N](#)) met conclusie van advocaat-generaal B. De Smet

Dit arrest wordt in de categorie “Strafvordering en burgerlijke rechtsvordering” besproken.

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230228.2N.11\)](#)

Bewijs van de bekendmaking van een gemeentelijke belastingverordening – Aantekening – Datum van aanplakking

Arrest van 22 juni 2023 ([F.22.0045.F](#)) met conclusie van advocaat-generaal B. Inghels

Dit arrest wordt in de categorie “Fiscaal recht – Lokale belastingen” besproken.

[\(ECLI:BE:CASS:2023:ARR.20230622.1F.6\)](#)